

ten byl, resp. mohl býti úřadu z přiznání nebo z jiných prohlášení strany zřejmý; odporovalo by dojista zásadě spravedlnosti a slušnosti, platné i v právu veřejném, aby úřad z omylu strany, ač jej mohl seznati, těžil v její neprospěch.

Žal. úřad v daném případě nevzal zřetele k rekursním tvrzením st-lů, že udávající v přiznání nabývací hodnotu zcizených nemovitostí se zmýlili, ač omyl svůj věrohodně osvědčovali, a ač omyl ten byl patrný, kdyžť ze spisů bylo zřejmo, že dávka z převodu uskutečněného smlouvou ze 17. prosince 1918 byla vyměřena na podkladě zcizovací ceny 280.000 Kč a že také vyměřovací úřad sám nesrovnalost mezi údaji přiznání o nabývací ceně a nabývací hodnotě nemovitostí nyní zcizených postřehl. Žal. úřad vycházel patrně z názoru, že v každém případě lze za základ pro vyměření dávky bez dalšího řízení dle § 17 dávk. prav. vzít hodnotu, které strana v přiznání udala, a že strana v řízení rekursním již svůj omyl při tom sběhlý napravit nemůže, resp. že odvolací instance není oprávněna, pokud se týče povinnosti k opravě takové hleděti. Tento názor v této všeobecnosti je však nesprávný.

Č. 7722.

Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí: Smlouva o zřízení služebnosti nebo smlouva zcizovací?

(Nález ze dne 1. února 1929 č. 1748.)

P r e j u d i k a t u r a: Boh. A. 88/19.

V ě c: Josef W. a spol. v L. (adv. Dr. Zikmund Müller z Duchcova) proti zemskému správnímu výboru v Praze o dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí.

V ý r o k: Stížnosti se zamítají jako bezdůvodné.

D ů v o d y: Smlouvami z 27. listopadu 1917, resp. 26. listopadu 1917, resp. 28. listopadu 1917 nadepsanými »ujednání o služebnosti«, poskytli st-lé uhelnému těžarstvu E. v L. právo, aby pod jejich nemovitostmi neobmezeně dolovalo a jinak jich beze všeho omezení užívalo za úplatu 50.000, 150.000, 80.000, 27.000 a 200.000 Kč. Inspektorát pro zem. dávky vyměřil na podkladě těchto smluv dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí z převodu oněch nemovitostí, a to na základě uvedených částek jako zcizovacích cen. Stížnosti do těchto platebních rozkazů byly nař. rozhodnutími zamítnuty.

Nss neuznal stížnosti do rozhodnutí těchto podané důvodnými. --

Podle dávkového řádu z r. 1915 jest pro otázku poplatnosti právního jednání směrodatný obsah právního jednání, při čemž — jak nss vyslovil již ve zcela obdobném případě nálezem Boh. A. 88/19, — přichází k platnosti všeobecná zásada § 916 o. z. o., že rozhoduje pravá povaha, podstata jednání právního, o němž jde, bez ohledu na to, jak jednání jest pojmenováno.

Žal. úřad shledává ve sporných smlouvách služebních vlastně smlouvy zcizovací, poněvadž článek I. smluv dává těžarstvu právo, s realitami, o něž jde, podle libosti nakládati i substanci jejich zničiti, a dává jimi tedy volnost, tvořící podstatu práva vlastnického, nakládati s užitky a substancí realit podle libosti. Námitky proti tomu stížnostmi uplatňované neshledal nss důvodnými.

O právo služebnosti nemůže jíti. Mohlo by se jednati jen o služebnost požívání (§ 509 o. z. o.), než i při této služebnosti musí substance věci zůstati ušetřena. Podle čl. I. dává se však těžarstvu »auf, in, neben und unter den Realitäten jeder Art Bergbau nach Belieben tag- oder tiefbaumässig unbehindert und gänzlich unbeschränkt zu betreiben, diese Objekte nach Belieben für beliebige Zwecke frei und unbeschränkt zu benützen oder benützen zu lassen, insbesondere alle Baulichkeiten ganz oder zum Theile niederzureissen, die Substanz der Grundstücke nebst allem Zugehör ganz oder zum Theile zu vernichten, auch wenn die Realitäten, sowie auch das Zugehör durch die Art der Benützung ganz und für immer unbrauchbar werden, die gewonnenen Materialien beliebig zu verwenden oder zu verbrauchen, kurz mit den Realitäten und deren Zugehör nach freiem Ermessen beliebig auch unter Verbrauch und Vernichtung der Substanz zu verfahren.« Nedostatek možnosti, s realitami disponovati právně, spočívá pouze v tom, že těžarstvo nemůže s nimi nakládati knihovně, poněvadž zcizitelé zůstali v knihách pozemkových zapsáni jako vlastníci. Článek III. lit. c) zakazuje jim však »ohne Zustimmung der Kohlengewerkschaft E. die Realitäten oder einzelne Theile derselben weder auf irgend welche Art immer zu belasten, noch dieselben auf welche Art immer an eine andere physische oder juristische Person als an die Kohlengewerkschaft E. zu veräussern und ins Eigentum zu übertragen,« takže jest jim smlouvami možnost právní dispozice odňata. St-lé jako dosavadní vlastníci nemovitostí vzdali se tedy jak faktické tak i právní dispozice s realitami, přenesli všechn materiální obsah svého práva vlastnického na těžarstvo, a posléze se zavázali (čl. V.) »nach Abtragung der Baulichkeiten im Laufe der nächsten 10 Jahre die im Absatze I. des Vertrages genannten Grundstücke jederzeit gegen Zahlung des Betrages von je 2 h für je eine Quadratklafter in das Eigenthum der Kohlengewerkschaft E. über deren Verlangen zu übertragen« —, tedy za cenu, která zřejmě ukazuje, že zcizení nemovitostí ve skutečnosti nastalo již spornými smlouvami o služebnostech.

Právem tedy žal. úřad prohlásil nař. rozhodnutími, že jde ve skutečnosti o převody dle § 1 dávk. řádu z r. 1915.

Je-li však toto stanovisko správné, pak byl žal. úřad také v právu, když úplatu sjednanou ve smlouvách za postoupení souhrnu práv k realitám uznal jako zcizovací cenu dle § 5 dávk. řádu za podklad pro vyměření dávky, a to i v případě st-le Daniela L., neboť ani v tomto případě celková úplata nebyla ve smlouvě nijak diferencována. Na to pak, aby úřad na místo zcizovací ceny vycházel ze zcizovací hodnoty nemovitostí, strana nároku nemá (srovn. nál. A 336/20, 424/20). — — — —